

Natuurgras voeren kost geen saldo

Herman van Schooten: 'Als voerkosten dalen, is melkverlies niet erg'

Vijftien procent natuurgras in het ruwvoer levert een veehouder met tachtig melkkoeien maximaal 720 euro per jaar op. Dat blijkt uit ASG-onderzoek. Per kilo melk is het voordeel gering, maar ASG meent dat toepassing in de praktijk reëel is dankzij het dynamisch voeradvies.

Natuurgras voeren aan melkgevende koeien. Het druist in tegen alle inspanningen van dit moment om zo veel mogelijk melk te produceren. Toch is natuurgraskuil – graskuil afkomstig van percelen met een beheersovereenkomst (SN- of SAN-regeling) – interessant als onderdeel van het basisrantsoen. Uit onderzoek blijkt dat een beperkt aandeel natuurgras het voersaldo tussen de 0 en 3 eurocent per kilo droge stof natuurgras per koe per dag verbetert (tabel 1). Voor een bedrijf met tachtig melkkoeien dat gedurende tweehonderd dagen anderhalve kilo droge stof natuurgras voert, is het voordeel tussen de 0 en 720 euro per jaar. Natuurgras kan als structuraanvulling dienen in snelle rantsoenen en stimuleert daarin de voeropname met een halve kilo droge stof (bij een aandeel van 25 procent). Gerrit Rummelink en Herman van Schooten, onderzoekers bij de Animal Sciences Group, ASG, zijn positief over de toepassing op praktijkniveau. 'Er komt steeds meer natuurgras beschikbaar, we hebben geen reden om aan te nemen dat de gemaakte afspraken over natuuruitbreiding veranderen nu er een krapte is aan graan en melk. Composteren of inzetten als covergistingproduct is ook een mogelijkheid om natuurgras

Gerrit Rummelink (links) en Herman van Schooten: 'Drogestofgehalte natuurgras mag niet hoger zijn dan 40 procent'

te benutten, maar op praktijkcentrum Zegveld hebben wij het spoor van voeren aan melkvee onderzocht', aldus Van Schooten.

Voer- en melkprijzen afwegen

Om te berekenen hoeveel natuurgras een veehouder kan verstreken zonder dat het ten koste gaat van het saldo heeft ASG het zelfontwikkelde dynamisch voeradvies ingezet. Het systeem is getest op het hightechbedrijf (Vee-teelt, juli 1/2 2006) en geeft een voeradvies op basis van de respons in melkproductie. Rummelink: 'Met dit systeem neem je de reserves van veehouders weg, want als het economisch negatief uitpakt, corrigeert het systeem direct met een advies om het aandeel natuur-

gras op koppelniveau te verminderen. Het weegt voerkosten en melkopbrengsten tegen elkaar af, met de huidige melkprijzen zal het minder snel een hoog aandeel natuurgras adviseren. Het is een cumulatief systeem; elke week geeft het een nieuw advies op basis van de gerealiseerde dagproducties. Daarbij houdt het rekening met de historie, anders zou het advies gaan zwabberen.' Op praktijkcentrum Zegveld was het voersaldo maximaal bij een gift van anderhalve kilo droge stof natuurgras per koe per dag. Dat komt neer op 15 procent van het ruwvoer. Afhankelijk van dit aandeel natuurgras zorgt de lagere voederwaarde voor een daling van de melkgift. In 2005 was dat 0,75 kilogram melk bij een aandeel van 15 procent natuurgras in het ruwvoer. Dit effect wordt gecompenseerd met lagere voerkosten.

Het onderzoek rekende met een voerprijs van 6 eurocent per kilo droge stof natuurgras, tegen 8 tot 12 cent voor ruwvoer en 13 tot 18 cent voor krachtvoer. Herman van Schooten: 'Als de voerkosten harder dalen dan de opbrengsten kun je wat melk laten liggen. Het goedkopere natuurgras verdringt het relatief duurere ruwvoer. In het onderzoek gaan we ervan uit dat veehouders het natuurgras moeten aankopen, maar veel bedrijven beschikken over eigen natuurgras.'

Onkruidruk mogelijke drempel

De onderzoekers hebben wel een aantal kanttekeningen bij het voeren van natuurgras. Op de eerste plaats moet het gras voldoende smakelijk zijn. Met een

	prijzen				advies krachtvoer	effect natuurgras
	melk	ruwvoer	krachtvoer	natuurgras		
praktijkcentrum Zegveld						
overgang stal-weide 2006	0,270	0,09	0,131	0,06	10,6	0,016
weideperiode 2006	0,344	0,08	0,138	0,06	15,2*	0,003
overgang stal-weide 2007	0,284	0,12	0,178	0,06	9,6	0
praktijkbedrijf						
stalperiode 2006-2007	0,307	0,10	0,150	0,06	13	0,031

Tabel 1 – Prijzen van melk en krachtvoer (euro's per kg), ruwvoer en natuurgras (euro's per kg ds), advies krachtvoergift (kg) en effect van natuurgras (euro's per kg ds) op voersaldo per periode (* = hoogproductief koppel)

datum	krachtvoergift (kg)		natuurgras advies	ruwvoeropname (kg ds)		melkgift (kg)		saldo (€)	
	advies	huidig		verwacht	huidig	verwacht	huidig	verwacht	huidig
29-11-2006	9,2	9,9	minder	10,6	10,8	29,4	29,8	7,67	7,69
03-12-2006	10,3	9,7	minder	11,1	10,9	31,4	31,0	8,01	8,02
10-12-2006	12,5	10,2	meer	13,0	14,6	32,3	31,5	7,65	7,61
18-12-2006	10,8	10,5	neutraal	13,7	14,6	33,2	33,4	8,22	8,25
03-01-2007	11,8	10,7	meer	9,9	9,9	33,7	32,9	7,90	7,81
07-01-2007	12,1	10,3	meer	10,2	10,8	33,8	33,2	7,93	7,96

Tabel 2 – Voeeradviezen Praktijkcentrum Zegveld stalperiode 2006-2007, gericht op maximaal saldo melkopbrengst minus voerkosten in kg of euro's per koe per dag

gift van anderhalve kilo droge stof per dag is een voersnelheid van twee meter kuil per week moeilijk haalbaar. Om broei te voorkomen – en smakelijkheid van het grove gras te bewaren – is het advies het gras in ronde balen te kuilen. Rummelink: 'Maar ook dat is niet ideaal, want gras uit natuurgebieden is doorgaans wat heterogener van samenstelling dan een gemiddeld grasgewas.' Verder stelt Rummelink dat het succes van het systeem staat of valt met het drogestofgehalte van de kuil. 'Dat mag niet hoger zijn dan veertig procent dro-

ge stof, anders wordt het product te traag. Door de leeftijd van het gras bevat het al minder eiwitgehalte. Daarom is voldoende ruw eiwit in de overige rantsoencomponenten erg belangrijk.' Een derde aandachtspunt is de mogelijke onkruidruk. 'De zaden in het uitgegroeide gewas komen via voerresten of mest op het land. Dit kan een drempel zijn voor toepassing bij veehouders.'

Praktijkrijp, nog niet beschikbaar

De inzet van het dynamisch voeradvies is een geschikte methode om snel in te

kunnen grijpen als het saldo onder druk komt (tabel 2). Kunnen veehouders dit systeem per direct inzetten? 'Nee, nog niet', stelt Van Schooten. 'We zijn in gesprek met automatiseringsbedrijven om het model in het managementsysteem op te nemen.'

Het systeem zou volgens de onderzoeker in de huidige praktijksituaties het best een koppeladvies kunnen geven voor natuurgras, aangevuld met een individueel advies voor krachtvoer.

Tijmen van Zessen

